

Az utolsónak említett tudós szerző újabb állásfoglalása legjobban mutatja, hogy kérdésünk még korántsem tekinthető eldöntöttnek és az angol jogforrások felosztásának problémája ma is foglalkoztatja az angol és kontinentális jogászokat. Magunk részéről nem szándékozunk e helyütt állást foglalni atekintetben, hogy e három rendszer közül melyik tekinthető a legtökéletesebbnek és az angol jogforrások speciális természetének legmegfelelőbbnek; ha e kérdésben valaha is megegyezés fog létrejönni a három táborba szakadt tudósok között, annak mindenesetre elsősorban a szigetország jogászaai között kell megtörténnie és nézetünk szerint a kontinens jogásza e tekintetben egyelőre csak a szemlélő szerepére lehet utalva. De a szembenálló álláspontokról tudomást szerezve a vitás kérdés egészét látnunk mindnyájunkat érdekelhet és jelen sorokkal ezt a célt kívántuk szolgálni.

Dr. Zajtay Imre.

ÜGYVÉDSÉG — JOGÉLET

A párisi nemzetközi ügyvédkongresszus.

A Nemzetközi Ügyvédunió 1937. évi szept. hó 15—18.-án tartotta VIII. kongresszusát Párisban, amelyen az Országos Ügyvédszövetséget, mint kiküldöttek, *dr. Czigler István* és *dr. Komarnicki Roman* budapesti ügyvédek képviselték, akikhez, mint a küldöttség titkára, *dr. Gervai József* csatlakozott.

A kongresszus az ügyvédségnek Franciaországban bírt politikai és társadalmi súlyának megfelelően, igen ünnepélyes formák között zajlott le és üléseit a Palais de Justice-ben a Cour de Cassation dísztermében tartotta.

A megnyitó ülésen maga *Vincent Aurioi* igazságügyminiszter elnökölt mindvégig és nagyszabású megnyitó beszédében méltatta a kongresszus jelentőségét. Nagyhatású beszédet mondott a megnyitó ülésen *Peau*, a semmitőszék polgári osztályának elnöke, akinek beszédében érdekes volt — a mi jogi felfogásunknak mindenesetre idegen — azon megállapítása, hogy a revolutio a gall életszemléletnek megfelelően a jogi evolutio természetes formája. *Sarran* főtitkár jelentéséből ki kell emelnem azt a fejezetet, amelyben melegen és nagy kegyelettel emlékezett meg harasztosi Király Ferencről és az Unióban kifejtett munkásságáról.

A párisi világiállítás a kongresszusra természetesen igen sok külföldi résztvevőt vonzott és így az ülések, amelyek mindenkor plénumban és nem bizottságban folytak, mindvégig igen népesek voltak és azokon úgyszólván az összes delegátusok állandóan résztvettek a kongresszus munkájában.

A kongresszuson 20 nemzet delegátusa vett részt, a legszámosabban természetesen Franciaország volt képviselve, *Jean Appleton*, az Unio tiszteletbeli elnöke vezetésével és Belgium, amelynek delegációjában — *Henri Jaspar*, volt belga miniszterelnökkel. az élén —

Xavier Janne liegei egyetemi tanár, a Magyar Jogászegylet tiszteletbeli tagja is helyet foglalt, míg Angolországot egyedül *Vaughan Williams* királyi ügyvéd, Olaszországot pedig *Dino Vidali* egyetemi tanár képviselte feleségével. Érdekes alakja volt a kongresszusnak a spanyol Rubio y Fernandez madridi ügyvéd, volt valenciai kormányzó, aki éppen hivatása lelkiismeretes teljesítése, az ellenforradalmi tisztek bátor és eredményes védelme folytán volt kénytelen saját elvtársai elől elmenekülni a vörös Madridból. Számos tengerentúli ország is képviselve volt, mint Egyptom, az amerikai Egyesült Államok, Haiti, Tunis, stb. Ezen a kongresszuson nyert felvételt Brazília, Svédország és a libanoni köztársaság.

A kongresszus gazdag tárgysorozatából kiemelem „*A modern polgári perrendtartás alapelvei*” (Kantor, Wien távollétében előadó: Appleton, Páris), „*A férjes nő jogállása*” (előadó Séjourné, Orléans) témáit, amelyeknek tárgyalását már a múlt évi bécsi kongresszus kezdette meg és az Országos Ügyvédszövetség már annak során ifj. Szigeti László és dr. Vági-Ungár Margit tollából tette meg részletes előterjesztését. Tárgyalta a kongresszus *a jogsegély törvényes szabályozását a különböző országokban* (előadó: Loesch, Luxemburg), valamint az *erre vonatkozó nemzetközi megállapodásokat*. (előadó: Skaberne, Ljubljana). Ezen előadások tartalmát, az azzal kapcsolatos vitát és a kongresszus állásfoglalását — helyszüke miatt — más alkalommal fogom ismertetni. Speciális ügyvédi vonatkozással bírt Ivo Politeo zágrábi kamarai elnök előadása az *egyes országok ügyvédségének közös feladatairól*, valamint a dr. Ribáry Géza által javasolt téma, *az ügyvédek szerepéről a nemzeti és nemzetközi harmonia helyreállításában*, amelyről dr. Czigler István tartott előadást, kifejtve, hogy az ügyvédek egyrészt a hivatásukból folyó tárgyilagos igazságkeresés, tisztánlátásuk és kritikai szellemük, másrészt közéleti helyzetük hivatja arra, hogy necsak egyének, hanem pártok, osztályok és országok közt a jog és igazság szellemében a megértést szolgálják és amely nagy tetszéssel fogadott gondolatnak visszhangja az ünnepi felszólalások során is megnyilvánult. Kevés ügyvédi vonatkozással, de a spanyolországi háborús események folytán annál nagyobb actualitással bírt Sarran főtitkárnak előadása *a műemlékek és műalkotások nemzetközi védelméről*, amelynek során a Vörös Kereszt analogiájára javasolta, hogy a műemlékek feltűnő jelzésekkel láttassanak el és a műtárgyak elszállítása és oltalomba vétele nemzetközi bizottságra ruháztassék. Ennek a témának tárgyalása során dr. Czigler is felszólalt. A kongresszusi tárgysorozat utolsó pontját „*Az irányított gazdálkodás magánjogi vonatkozásai*” című és az O. Ü. Sz. által javasolt téma képezte, amelyet ifj. dr. Szigeti László dolgozott ki és amely magyar nyelven e lap hasábjain is megjelent. Dr. Szigeti dolgozatát Dr. Czigler terjesztette be, tárgyalását azonban a várható érdeklődésre tekintettel a kongresszus a jövő évre halasztotta.

Kari szempontból különös jelentőséggel szokott birni a kongresszus tárgyalásainak az a része, amelyen az egyes országok ügyvédségei terjesztik be karuk jelentéseit és kívánalmait és amelyek alkalmat adnak az egyes országok ügyvédségének szervezetébe való betekintésre és bevált intézményeiknek megismerésére. Ennek során magyar részről dr. Komarnicki Roman terjesztett elő jelentést előadás kíséretében az *új ügyvédi rendtartásról és a magyar ügyvédség helyzetéről*, amely jelentésben különösen az új rendtartás alkotmányos, az ügyvédi hivatás szabad gyakorlását és autonómiáját tiszteletben tartó szellemét, annak a régítől eltérő intézkedéseit ismertette, de kitért az ügyvédségnek az igazságügyi jogalkotások során (a Pp. reformja, okirati kényszer, stb.) kifejtett tevékenységére, valamint ismertette az ügyvédség gazdasági szervezeteit, így különösen az Országos Nyugdíjintézet és az Ügyvédotthon tevékenységét. Javaslatára az ügyvédi immunitás kérdését a jövő évi kongresszus tárgysorozatára tűzték ki.

A legaktuálisabb kérdések azonban az Unionak a kongresszussal egyidejűleg tartott tanácsülésén vetődtek fel, amelyen mindkét magyar kiküldött részt vett és felszólalt, és amely kérdések élénken mutatják az ügyvédségnek az étellel való szoros kapcsolatát. Így a francia miniszterelnök még a kongresszus összeülése előtt tett sajtónyilatkozata folytán az Unio tanácsa szükségesnek mondotta ki a külföldi állampolgárok kiutasítása ügyében az ügyvédi képviselet megengedését, — kéréssel fordult a spanyol hadviselő felekhez a kivételes bíróságok előtt az ügyvédi képviseletnek szabadsága, valamint az ügyvédfoglyoknak kicserélése tárgyában. Ugyancsak izgalmas anyagot nyújtott a tanácsban az osztrák ügyvédcsoporthoz benyújtott kizárási indítvány Románia ellen az ügyvédek egy részének a kamarából való kirekesztése miatt és amely kérdés a magyar küldöttséget részben kisebbségi, részben általános elvi szempontból érdekeltte és ilyen értelemben is szólott hozzá mindkét kiküldött a tárggyhoz. A tanács egyhangú határozatban nyomatékosan figyelmébe ajánlotta a tagállamoknak, hogy kamarai politikájukat — a kisebbségekkel szemben is, — az egyenlő elbánás elvére alapítsák. Izgalmas témája volt még a tanácsülésnek a jövő kongresszus helyének megállapítása, miután Magyarországnak ezirányú régebbi meghívásával szemben a januári tanácsülésen Csehország jelentett be igényt és ezen igényét továbbra is fenntartotta. Etekintetben a tanács sem hozott végleges határozatot és a kérdésben a kongresszus záróülése döntött és azon — dr. Komarnicki Roman alapos előkészítő tevékenysége folytán, — Magyarország meghívását fogadták el. Az elfogadás egyhangúságát Románia képviselőjének javaslatára mondták ki.

Ugyancsak a kongresszus záróülésén választották meg a lelépő elnök, a prágai Stompfe helyébe az új elnököt Rovinski krakkói kamarai elnök személyében, míg a hat alelnöki hely egyike Magyar-

országnak jutott, amelyet az Országos Ügyvédszövetség kijelölése alapján dr. Czigler Istvánnal töltöttek be.

A kongresszust szokás szerint számos fényes társadalmi esemény kísérte. Páris városa a városházán, a kereskedelmi miniszter a világkiállítás szépművészeti pavillonjában rendezett a kongresszus tagjainak fogadást, a miniszterelnök pedig ünnepélyes búcsúvacsorát adott, amelyen Jaspar belga miniszter mondotta az ünnepi beszédet. A kongresszus utolsó eseménye a rambouilleti kastélyban tett látogatás volt, ahol Lebrun köztársasági elnök és neje a házigazda megkapó és kedves közvetlenségével fogadták és vendégelték meg a kongresszus tagjait, végig vezették őket az előkelő kastély gyönyörű termein és parkján, barátságosan beszélgettek el vendégeikkel, közöttük a magyar delegatio tagjaival is és ezzel a legszebb befejezést adták a vendéglátó francia nemzet részéről a nagysikerű kongresszusnak, amely a nemzetek ügyvédségének egymásközi harmoniájáról tett tanúságot.

A Sichermann pályázat.

A Magyar Jogászegylet Sichermann-pályázatának páratlan sikere volt. A pályázatra, melynek tárgya „A devizakorlátozások magánjoga” volt, 7 pályamű érkezett be. E 7 pályamű közül az első díjat a „Vándor” jellegű mű nyerte el; ennek szerzője Weltner Andor. A második díjat az „Új utak” jellegű pályamű kapta, szerzői Vági József és Keszthelyi Nándor. A harmadik díj az „Igazság és világosság” jellegű pályaműnek jutott, melynek szerzői Szántó Imre és Goldberger József. Ezekon kívül még egy negyedik munkát „Parerga” jellegével dicsérő elismerésben részesített a bíráló bizottság, azonban e munkának szerzője ismeretlen.

A Polgári Jogot ez a pályázat közvetlenül is érintette, mert *az összes pályadíjat nyertek vagy rendes munkatársai lapunknak, vagy felkeresik lapunk hasábjait cikkeikkel.*

A bíráló bizottság jelentéséből közöljük a következőket:

A „Vándor” jellegű munka a devizajogi rendkívüli jogszabályok dogmatikai feldolgozására s jogászai elemzésére szorítkozik. Csupán röviden tér ki a Nemzeti Bank körleveleinek, a hitelrögzítő és egyéb nemzetközi egyezményeknek tartalmára. Az anyag illetlen megszorítása mellett annál bővebben foglalkozhatott a főtémmával, a devizakorlátozó jogszabályok magánjogi kihatásainak az elemzésével, s főérdeme, hogy a magánjog legkülönbözőbb vonatkozásaiban (a kötelmijog általános részének szokásos rendszerét alapulvéve) igen tüzetesen és rendszeresen elemzi ezeket a kihatásokat, s a legkülönbözőbb magánjogi problémákat.

A munka első, általános részében a kötelmijog általános rendszeréből merített főcímek alatt foglalkozik a devizakorlátozások által érintett magánjogi jelenségekkel, illetve azokkal a